

ועדת בטחון בנושא פערי מיגון בעיר

מיום רביעי, ל' תשרי התשפ"ו, 22/10/2025

משתתפים:

חיים גורן, סגן ראש העיר, יו"ר ועדת ביטחון
ציפי ברנד, סגנית ראש העיר
מיטל להבי, סגנית ראש העיר
שחר לוי, חבר מועצה
יובל צלנר, חבר מועצה
איתמר אבנרי, חבר מועצה
אורנה ברביבאי, חברת מועצה
אהרוני דוד, מנהל אגף ביטחון
רועי סולימן, עוזר יו"ר הוועדה
שי גטניו, מנהל מחלקת מיגון
מתן איבן, סגן מנהל אגף סל"ע לתפעול
רם חזקיה, סיעת תא 1

פרוטוקול

חיים גורן, יו"ר: אנחנו בדיון של ועדת ביטחון בנושא צמצום פערי המיגון בעיר, אשר נקבע לבקשת חברי המועצה אשר העלו את הנושא כהצעה לסדר היום במועצה והוחלט על קיום דיון בוועדת ביטחון בנושא ומתוך כך הגשת המלצות לטיפול להנהלת העירייה. למעשה, כל חברי המועצה עסקו בנושא באופן זה או אחר בתקופת "עם כלביא" והוא חשוב מאד כמובן לכולנו.

נשאלנו רבות וחשוב לתושבים להבין מה אנחנו עושים לטובת שיפור המיגון בעיר, וכיצד אנו מוודאים שמירב ההגנה והביטחון ניתנים לתושבים בזמן מתקפה. הסתבר שדווקא תרחיש היחוס המרכזי של העיר, של מתקפה מהחזית הצפונית, למעשה לא התממש.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: עם זאת, ארע תרחיש איראן.

חיים גורן, יו"ר: אכן. ולמרות הפסקת האש עדיין לא הסרנו את האיום ועלינו להמשיך בהערכות. דווקא תקופה זו, שהיא בין לבין, היא הזמן להשקיע בשיפור המוכנות ומיגון העיר באופן טוב יותר. אנו רוצים להגיע למערכה הבאה, אם וכאשר תתרחש, באופן מוכן יותר. אנחנו באמצעו של תהליך לשיפור המיגון בעיר שהחל בתחילת המלחמה. הדברים קרו תוך כדי תנועה וכעת אנו בנקודה של הסקת מסקנות, לקחים, הצעות לשיפור והעברת החלטות לביצוע. דוד אהרוני יציג את הדברים.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אבל אם זה דוד אהרוני אז אנחנו עוסקים במיגון ציבורי.

חיים גורן, יו"ר: זה לא רק מיגון ציבורי, מיד נתייחס לכל.

רם חזקיה, סיעת תא 1: יש לי בקשה, האם אפשר לקבל בישיבות הבאות מידע על מה נעשה עד כה.

חיים גורן, יו"ר: מה כוונתך?

רם חזקיה, סיעת תא 1: אמרת שיש לכם כבר חלק מהמסקנות?

חיים גורן, יו"ר: מה שנראה עכשיו מוצג לראשונה.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: אתחיל ברקע קצר. במהלך השנתיים האחרונות נוכחנו לראות שהמיגון הוא מרכיב מאוד משמעותי לתושב. היו לנו מספר מדדי הצלחה במהלך המלחמה. אמנם אי אפשר לבנות תוך כדי מלחמה, אך עם זאת, עשינו מספר מהלכים שהביאו לשיפור שהתבטא במהלך השנתיים עד המלחמה עם איראן, בירידה בקריאות התושבים. עדיין אין זה מספק. מיגון הוא נושא של חיי אדם, וצריך להמשיך לטפל בכך. אציין את הנעשה בקצרה: הנגשנו לתושבים את כל מה שהיה לעיר לתת, החל ממקלטים וחניונים ציבוריים דרך חניונים פרטיים תחת הסכמים

שעשינו, תחנות הרכבת, ועד מאות מתקנים עירוניים לקליטת מפונים או כמפקדה כזו או אחרת.

במהלך המלחמה ביצענו פעולות כדי להגיע למקסימום מיגון לתושבים על בסיס הפוטנציאל הקיים. במסגרת פוטנציאל זה, לגבי ממ"דים, ממ"קים ומקלטים פרטיים, דאגנו לוודא שהם נגישים. בנושא מקלטים ציבוריים, הגענו לכל מקלט לוודא שהוא אכן פתוח ונגיש עבור התושבים, מקלטים בחצרות בתי ספר, חניונים. יחד עם פיקוד העורף אישרנו מתקנים בלוח זמנים קצר ביותר. מדובר בנושא מורכב ולא כל חניון אכן אושר. פיקוד העורף פסל עשרות חניונים ובהמשך ביקשנו מספר פעמים בדיקה חוזרת. הגענו למצב בו הנחינו לפתוח את כל מתקני העירייה. אני מודה שלא כל המתקנים אכן נפתחו תוך כדי מלחמה. היו מתקנים עם אוצרות אומנות, מתקנים עם רגישויות כאלה ואחרות או בעיות שונות לפתוח אותם. עם זאת, נפתחו מאות מתקנים עירוניים של בתי ספר, מתנ"סים ומרכזים קהילתיים. צעדים אלו הורידו באופן ניכר את הלחץ של התושבים. כעת אנו צריכים לעבור לשלב של מבט קדימה לפתרונות שאינם רק הנחת פלסטר. אציג לפניכם בקצרה שני שקפים מרכזים את כל האופציות שניתן להפיק מתוך בינוי, פינוי, פרויקט תמ"א, ולאחר מכן נפתח לדיון. אני חושב שכאן יש בשורה. אם רק חלק מתוך הרשימה יאומץ זה יוביל לדעתי לשינוי משמעותי. בואו נעשה מקסימום מאמץ עירוני לתת מקסימום מיגון לציבור. אני יודע שיש בין המשתתפים שירצו לרדת לרמת הפרטים. החומר שיוצג בשלב זה אינו יורד לרמה זו, אך אם נעבוד נכון הוא ככל הנראה ייתן תשובה מיטבית לכל העיר. אשאיר בסוף מקום לשאלות ספציפיות ופרטניות. בנושא חניונים, צריכה להיות הנחיה מחייבת עירונית, חוק עזר עירוני או כל דבר שהוא אחר.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: האם אלו המלצות לשיפור?

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: אלו כרגע המלצות, אופציות. אני רוצה להציג פה דברים וברור לי שחלקכם מומחים הרבה יותר גדולים ממני בחוקים, חוקי העזר

העירוני, מה ניתן לביצוע ומה כלכלי. אני מתייחס כעת לחניונים שנמצאים מתחת למרכזי קניות גדולים, שזה לא עירוני. כמו-כן אין הכוונה בשורה הראשונה בשקף לחניון של בנין מגורים.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אני למשל רציתי את שוק העלייה.

שחר לוי, חבר מועצה: כיום זה ערוב שימושים, כיום כמעט כל בנין הוא גם מגורים, גם קניון, גם חניון וגם קאנטרי.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: כשאנחנו יושבים בוועדה המקומית, תקן החניה מתייחס רק למגורים, כלומר החניון הוא חניון פרטי בסופו של דבר, לדיירים בלבד.

חיים גורן, יו"ר: יש חניונים שהם פרטיים למגורים נטו, למשפחות שגרות בבניין. זה לא הנושא כאן. אנחנו מדברים על חניון שאתה יכול להיכנס אליו בתשלום.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: אם מדובר בחניונים קיימים, יש לי שאלה.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: היות ומדובר בסך הכל בשני שקפים, אני מבקש להציגם ולאחר מכן נדון בכל נושא ככל שתמצאו. אני רוצה להציג לכם את מרחב האפשרויות סביב. על כל שורה פה כדאי שתדונו ויש לכם מידע רב ממני. בנושא חניונים עתידיים, אני חושב שצריך להיות תקן מסוים שנעשה אותו יחד עם פיקוד העורף, אם יידרש. למשל, אם מישהו מהיום רוצה לבנות חניון, עליו לכלול לדוגמא תאי שירותים ותאורה, בכדי שזה יאפשר באופן עתידי לשמש כשטח מיגון לתושבים.

יובל צלנר, חבר מועצה: כוונתך בפרטיים?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: כן, יש חוק שאומר שבזמן חירום אתה חייב לפתוח. למשל, אם אתה בית-מלון.

יובל צלנר, חבר מועצה: לא, הוא מדבר על בניין מגורים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: לא בניין מגורים.

יובל צלנר, חבר מועצה: הומלסים יכנסו לשם וזה יהיה מפגע תברואתי יותר גרוע.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: כשאתה מתייחס לחניונים קיימים, אני מבקשת לקחת את הבימה כדוגמה.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: הבימה זה אכן שלנו.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: המשמעות היא שאנחנו צריכים להשמיש את הבימה למצב חירום. כעת היא אינה מושמשת. האוורור חסר שם.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: דרך אגב, כשבנו את הבימה, הייתי שותף להחלטות שהתקבלו. בזמנו נאמר שלא מחפשים הגנה רק עבור אורחי הבימה. אנחנו רואים את הפער שנמצא מסביב, ולכן אנחנו רוצים לתת להם פתרון. בואו לא נבכה על מה שהם לא עשו.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: הבעיה שם שאי אפשר לבצע שהייה ארוכה כי אין מערכות של תפיסת אויר.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: אכן. אתם פה בשביל זה.

חיים גורן, יו"ר: ציפי אני רוצה להגיב לשאלתך, וגם בכדי ליישר קו לרגע. כל הדברים שיציג דוד, לצד הדברים שנעלה בדיון כתוספות או המלצות, יעלו בשבוע-שבועיים הקרובים להנהלת העירייה למנחם ורון. זו הזדמנות כעת לחדד את הנושאים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: בסוף יבדקו הדברים מבחינה משפטית, חוקית וכלכלית.

יובל צלנר, חבר מועצה: אם לא נבדק משפטית, למה להציג לנו? האם לא חבל על כל הדיון?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: מה כאן לא חוקי? אני יכולה לענות לך.

יובל צלנר, חבר מועצה: לחייב גורם פרטי לעשות את זה?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: מלון חייב לפתוח את המקלט שלו. לגבי חיוב גורם פרטי לעשות שירותים? שיחייבו גורם פרטי לעשות חניה. על מה אנחנו מדברים?

יובל צלנר, חבר מועצה: אני מסכים, אבל לבוא עכשיו למרכז המסחרי בנווה עופר, ולהגיד לו עכשיו תעשה פה שירותים?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: כן, מרכז מסחרי אפשרי.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: מרכז מסחרי זה אפשרי. נעשה לרגע תאום ציפיות. הרשימה הזאת תיבדק מבחינה חוקית, משפטית, כלכלית וכל הנדרש, ורק לאחר מכן לקבל תתקבל החלטה אם רוצים או לא.

יובל צלנר, חבר מועצה: כשמגיעים לשולחן הזה, הנושא צריך להיות לאחר בדיקות.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: יכולתי לא לבוא ולא להציג.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: חבר'ה, אנחנו בשקף ראשון ויש כמה שקפים.

חיים גורן, יו"ר: הדברים שדוד מציג כעת עברו מספר עיניים בעירייה כמו רובי זלוף וגורמים נוספים. אלו דברים שיש בהם היתכנות. זה לא נבדק ברמת הנוסח המשפטי ולכן זה דיון ראשוני. הכל פה שווה בדיקה ונמצא בהתכנות. כפי שהצגתי בתחילה, אנחנו באמצע תהליך וכעת יש מהלך של חשיבה משמעותית.

שחר לוי, חבר מועצה: אני חושב שקפצנו קדימה. אנו צריכים קודם להבין את מושגי היסוד. מהו האיום שעליו אנו מדברים? האיום השתנה בשנה וחצי האחרונות, האם יש לנו מסקנות בעקבות זה? אני לדוגמה פניתי לתחקירים. האם עשינו תחקיר כמה תושבים עזבו את העיר בזמן הזה, כמה תושבים התארחו בדירות בסביבה? עלינו להבין את הצרכים. ממ"דים זה נחמד וטוב אך בטילים מאיראן, רוב האנשים לא רצו להיות בממ"דים כי כולנו יודעים שאם זה פוגע זה, זה לא עוזר.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: גם מקלט לא עוזר.

שחר לוי, חבר מועצה: מתקן תת קרקעי במינוס שתיים, עוזר. בפגיעה ישירה באזור שהוא מינוס 2, לא יקרה לך כלום. אנחנו צריכים להבין רגע על מה אנחנו דנים.

חיים גורן, יו"ר: אנחנו יכולים לדון זמן רב על דברים שאף אחד לא יודע אם יהיו רלוונטיים. אך גם לשבת פה כעת ולדבר על צעדים פרקטיים שאפשר לקבל עליהם החלטה לביצוע מחר בבוקר, לתקצב אותם, ללכת לוועדת תכנון ולקבל את זה כהנחיות מרחביות, הנחיות עיצוב וכדומה.

שחר לוי, חבר מועצה: אבל יתכן שנקבל החלטות שלא יהיו רלוונטיות וסתם בזבזנו כסף.

חיים גורן, יו"ר: אף אחד לא יודע מה יהיה רלוונטי ומה לא. כפי שדוד ציין בשקף ראשון, מקסימום מאמץ עירוני למקסימום מיגון לציבור. אנחנו לא יודעים, ולא נדע עד שלא יקרה או יתפתח משהו, אף אחד מאיתנו לא ידע מה יהיה היום ואיך הוא יהיה. התחלתי ואמרתי בפתיחה שנערכנו עשרים שנה לתרחיש יחוס של איום מהצפון, וזה איום הייחוס שלא קרה. לכן אני לא יודע מה יהיה וזה לא נכון לדבר באוויר על מה איום הייחוס. אנחנו צריכים למגן את העיר עד כמה שניתן.

שחר לוי, חבר מועצה: אנחנו יכולים להסכים על כך שתל אביב תהיה במרכז המלחמה הבאה. אנו יכולים להסכים שהנשק שיכוון כלפינו ככל הנראה אינו הנשק שהתארגנו אליו מעזה ומלבנון. זה יכול להגיע למשל מתימן.

חיים גורן, יו"ר: לא ניתן לדעת. נמצאו רקטות באיו"ש, אולי זה יהיה משם? אנחנו לא מסתכלים כאן שנה קדימה.

שחר לוי, חבר מועצה: זה פינטס. צריך להבין את משמעות הנזק של כל איום.

חיים גורן, יו"ר: זה לא פינטס.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: הוא רוצה להתכוון לאטום.

שחר לוי, חבר מועצה: מבחינת אטום, לא יקרה כלום. הסכנה הקיומית הכי ודאית שלנו היא טילים כבדים ארוכי טווח.

חיים גורן, יו"ר: גם פיקוד העורף כיום לא יודע לומר לך מה בדיוק יהיה. יתכנו אלפי תרחישים. אם אנחנו מדברים על חניונים עתידיים שיהיה בהם מיגון תקני לשהיית אוכלוסייה, זה מהלך לשנים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: אם לא היינו חושבים לפני עשר שנים על החניונים, גם לא היו החניונים שיש עכשיו.

חיים גורן, יו"ר: אנחנו צריכים להיערך לכל תרחיש.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: איזה חניון עשינו?

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: לא אמרתי שעשינו.

יובל צלנר, חבר מועצה: תרחיש ייחוס צריך להיות מחמיר אבל תן לי תמונת מצב כעת מבחינת החניונים הקיימים, אין לי בכל העיר חניונים תת קרקעיים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: אני ממשיך. הגענו למתקנים עירוניים, יש מאות מתקנים עירוניים שאת מרביתם פתחנו והם יצרו את השינוי הגדול, את השקט בציבור שהיה בין חרבות ברזל לבין "עם כלביא". אנחנו רוצים עכשיו לעגן את זה. קיימים כ-900 מתקנים מוגנים בסך הכל ומתוכם כ-600 מתקנים שאנחנו משתמשים בהם כמתקנים עירוניים. עד כה עשינו זאת תוך כדי תנועה במלחמה. עיגנו מספר דברים ואנו רוצים להמשיך כך שכל מתקן עירוני יהיה פנוי לפתיחה, והסגל של המתקן חייב להיות מרותק בשעת חרום, והוא זה שפותח. חלק מהבעיות היו שלא היה מי שיפתח את המתקן ולא היה מי שיתחזק אותו. בשל העדר סגל שיפתח מתקנים היו חשופים לוונדליזם משמעותי. זה לא רק העניין הכספי, שכן שמנו מיליונים על המקלטים תוך כדי מלחמה, אלא העובדה שהוונדליזם גרם בסופו של דבר להשבתת המקלט בשל פגיעה בחשמל או פגיעה במים שגרמה להצפת המקלט.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: האם זה קרה במקלטים במקומות ספציפיים?

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: זה קרה בכ- 50-60 מקלטים. גנבו, הרסו, ניתצו שירותים. התחלנו לעשות תחשיב של כמה יעלה מאבטח לעומת כמה יעלה התיקון וכנגד האם זה משבית או לא.

חיים גורן, יו"ר: בשורה התחתונה אנחנו מדברים פה על נוהל.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: נכהל שיחייב כל מתקני העירייה לפתוח ושהסגל אחראי להיות במקום 24/7.

יובל צלנר, חבר מועצה: איך אתה פותח גני הילדים בזמן שגן פועל?

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: מתקן שעובד ימשיך לעבוד. אם בית ספר עובד, המקלט לטובת בית הספר.

יובל צלנר, חבר מועצה: זה לא נותן פתרון. אם עכשיו יש אזעקה ב- 10 בבוקר וגני הילדים עובדים. מה אני עושה?

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: זה פתרון במצב שכולם עכשיו בבית ואין לימודים. אם תפסלו כל דבר, לא יהיה לנו כלום. אתה נותן מקסימום דברים, ובתוך הזה, ייווצר פתרון.

יובל צלנר, חבר מועצה: הנחות היסוד אינן נכונות.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: לנושא גני הילדים, אני סייעתי בספטמבר באשכול טשרניחובסקי, זהו אשכול שהיה פתוח לשכונה. הבנתי שהמסקנה לגביו שהוא לא יפתח שוב בעקבות הוונדליזם, האם אכן יש מסקנה כזאת?

חיים גורן, יו"ר: לא היה נוהל שמחייב שמישהו יפעיל, זה בדיוק מה שדוד כעת אומר.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: זו הכוונה בסעיף 3 במצגת. יגיע סגל שיידרש להיות במקום. אני לא יודע לומר כעת אם כל הכתוב במצגת יעבור. אך זו הצעה שצריך כרגע לעבוד עליה.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: האם נבדק עם מנהל חינוך?

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: לא הגענו לבדיקות האלה.

חיים גורן, יו"ר: זה צריך לרדת מהנהלת העירייה.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: תנו לי עוד חצי שנה, אני אעבור ואבדוק את הכול, אני אעבור על זה עם מהנדס העיר ואחזור עם תשובות.

חיים גורן, יו"ר: אפשר לדחות את הדין הזה לעוד חצי שנה, ואז אגיע עם מסקנות והחלטות סופיות של מנכ"ל העירייה. אני חשבת שאנשים כאן ירצו להיות מעורבים.

יובל צלנר, חבר מועצה: אני רוצה להזכיר מה המנדט שלנו. מה נתבקשנו לעשות על ידי מועצת העיר ועבור מה היא הסמיכה אותנו.

חיים גורן, יו"ר: להביא המלצות לשיפור המיגון בעיר.

יובל צלנר, חבר מועצה: ממש לא. הוסמכנו להביא מיפוי של הצרכים. זו החלטת מועצת העיר. אני העליתי את ההצעה לסדר, והיא התקבלה.

חיים גורן, יו"ר: אני התחייבתי על דיון כיצד אנחנו משפרים את המיגון בעיר.

יובל צלנר, חבר מועצה: החלטת מועצת העיר תל אביב הייתה שהוועדה הזאת תעשה מיפוי צרכים.

חיים גורן, יו"ר: הוועדה לא עושה מיפוי צרכים.

יובל צלנר, חבר מועצה: ברור שהוועדה תיקח גורם חיצוני שיעשה את זה.

חיים גורן, יו"ר: נכון, המרכז החברתי-כלכלי עושה זאת ברגעים אלה.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: הסעיף האחרון במצגת מציין שנעשית עבודה כזו בימים אלה.

יובל צלנר, חבר מועצה: בסדר, אז בואו נראה את עבודת המיפוי שנעשית. כי יש להתחיל מצרכים ואחר כך עוברים לפתרונות.

שחר לוי, חבר מועצה: הוא צודק. יש סדר לדברים. יש להבין מה האיום, מה הצרכים ואז לעבור לפתרונות.

חיים גורן, יו"ר: זה יפה שאתם חיים בעולם מוסכם, שהכל לפי סדר אבל אנחנו לא בעולם כזה. אנחנו היום בעולם שאנחנו צריכים כמה שיותר מהר להתחיל לעבוד ולהביא מקסימום מיגון.

שחר לוי, חבר מועצה: חיים, אני עשיתי מיפוי לוועדה אתמול, ביקשתי מהמזכירה שלי למפות היכן יש חניות תת קרקעיות בעיר, היכן יש מקלטים, עושים עיגול רדיוס של שתי דקות הליכה פחות או יותר, להבין היכן יש חורים ולמצוא פתרונות לחורים. בנוסף, לעשות מחקר עירוני להבין כמה תושבים נשארו, כמה תושבים יש בכל משפחה, באיזה שכונות יש לנו יותר וכדומה.

חיים גורן, יו"ר: במילים אחרות אתה אומר, בוא נתכונן למלחמה שהייתה. אנחנו רוצים להיערך לכל תרחיש.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: אני מסכים איתך. מה שאתה אומר זה בסדר וגם מה שמוצג פה. צריך להסתכל גם קדימה וגם עכשיו.

שחר לוי, חבר מועצה: אני מכבד אותך מאוד, אבל אני איש מקצוע, זה מה שעשיתי בצבא, זה מה שאני יודע לעשות בעבודה שלי. יש סדר לדברים. אי אפשר להגיע למסקנות מבלי שיש נתונים.

יובל צלנר, חבר מועצה: תראה את שתי המילים האחרונות בשקף, תבין כמה זה הזוי.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: מדובר כאן בתמ"א 5555.

יובל צלנר, חבר מועצה: תמ"א 5555 לא רלוונטית למבנים רבי קומות.

חיים גורן, יו"ר: חבר'ה, כל דבר שנזכיר פה לא יהיה רלוונטי לכל העולם.

יובל צלנר, חבר מועצה: התחדשות עירונית תמ"א 38, זה לא תמ"א 5555.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: 5555 לא רלוונטית כי היא לא מתייחסת למיגון, היא מתייחסת לזכויות בנייה.

יובל צלנר, חבר מועצה: פרויקט התחדשות עירונית לוקח 15 שנה בממוצע.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: מיטל, אתם תדייקו את זה אחרי זה.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: סעיף 4, מבנים, מתקנים עירוניים קיימים ועתידיים. מנכ"ל העירייה החל בפעילות זו, יש מוסדות חינוך, גני ילדים שהוספו להם מיגונים. אני מציע שניקח את זה מכאן הלאה, אם מגלים במבנה עירוני כלשהו שצריך להוסיף מבנה, נשתדל שמבנה זה ייתן מיגון שיענה גם לפערים מסביב ולא רק לאלה שבאים בשוטף. באופן זה נרוויח פעמיים. אמנם נשלם מעט יותר אך נקבל מבנה יותר גדול ומוגן.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: בואו נתמקד. אנחנו בתוך המלחמה עכשיו, בחודשים האחרונים הושלמה הבנייה של עירוני ה', מתוכננת עכשיו בנייה בעירוני א'. יש בתי ספר אזוריים שאנחנו יודעים, גם בעירוני ה' וגם בעירוני א', שאין בהם מיגון לתושבי הסביבה. שתי התוכניות האלה, למרות פניותינו ובקשותינו, נשארו בדיוק כפי שהיו טרום איראן, טרום "חרבות ברזל", טרום הכל. דבר לא השתנה.

חיים גורן, יו"ר: אלו בדיוק הדברים שאנו רוצים להביא עכשיו כהמלצה של הוועדה.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: המנכ"ל לא ראה את זה, וזה צריך בסוף להגיע אליו.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: אני מבקשת שהנושא הספציפי הזה של כל מה שנמצא כרגע בפרוגרמות, מבני חינוך ומבנים עירוניים, למרות שאושר טרום האירועים, ייפתח לדיון.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: יעצור וייבדק.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: יעצור וייבדק וייפתח לדיון. וככה זה צריך להיות, אבל הם לא עשו כלום. אני מבקשת, חיים, שאם משקפים אז שזה יהיה רשום.

חיים גורן, יו"ר: אני משקף ויש פרוטוקול.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: סעיף 5 במצגת, חשיפת כל פוטנציאל המיגון בעיר. עם כל מה ששמענו, ראינו ובדקנו נוכחנו לגלות שתמיד מתגלה דבר נוסף. לכן יש לעשות עבודה מקיפה ויסודית יותר על מנת להבין מה יש בעיר שעשוי להיות פוטנציאל לצורך מיגון.

חיים גורן, יו"ר: יש לא מעט מתקנים שנפסלו בבדיקות שנערכו במהלך המלחמה.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: האם יש רישום של כל מה שגילינו במהלך הבדיקות? כלומר, אלו דברים כבר ידועים לנו.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: כן, וכנראה שיש דברים נוספים.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: האויב של הטוב הוא הטוב ביותר. לדוגמה, שוק בצלאל נפסל. לכל התושבים מסביב לשוק בצלאל אין אף מקלט. עם כל הכבוד לפיקוד העורף שאינו רוצה לקחת אחריות, בסוף לתושבים אין אפילו את שוק בצלאל. חלק מההרגשה של אנשים זה גם ה"ביחד".

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: יתכן ופיקוד העורף יכול היה לציין מה לתקן כך שבהשקעה מסוימת זה יהפוך לתקני. אני מקבל את מה שאת אומרת. אך אני אומר שנדרשת הגנה מקסימלית. אני לא יכול לשלוח תושב למקום שאינו מוגן תקנית כי אם יקרה לו משהו, ישאלו מדוע שלחת לשם? אבל את אומרת דבר נוסף. שאם אין לו אפשרות מיגון הוא בעצם נשאר על הכביש או קומה אחת מתחת. האם גם אז לא אשלח? אני עימתתי את פיקוד העורף עם שאלות מסוג זה. מהנדסים ענו שזה עשוי להפוך למלכודת מוות ולכן לא יאושר. יש מצבים שצריך לבחון מדוע המהנדסים פסלו בכדי לשפר.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: לעיריית תל אביב יש הנחייה מרחבית על כל אדנית של מרפסת, על כל סנטימטר מרחק בין הגדר לבין הבניין. הנחיות מרחביות שמטריפות את כל מי שבונה משהו בעיר הזאת. עם זאת, אין אף הנחיה מרחבית לעידוד המיגון. אנחנו צריכים לפתח הנחיות מרחביות לנושא שיפור המיגון בעיר.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: אני לא מקצועי בתחום בכדי לומר לכם האם זה תמ"א או סעיף 5555, תסדרו את זה כהבנתכם המקצועית.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אני מבקשת שתוסיפו כאן את ת"א 40/א 1 שמאפשרת לבנות מיגון בקומה 1 מבלי לבקש רשות מאיתנו. נדרשת חתימה וזה כל הסיפור. אם מדובר בשתיים או שלוש קומות הם יכולים להקים מגדל ממ"דים ואנחנו לא יכולים לסרב, בתנאי שזה עומד בתקנים של קונסטרוקציה.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: האם את מדברת על בנייה חדשה או תוספת?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אסביר, אם אדם גר במבנה ישן ייקח לו זמן רב להגיע לתהליך של התחדשות עירונית. עליו להביא קבלן כמו-כן העירייה רוצה שיארגנו עשרה בניינים לשם התחלה בפרויקט התחדשות עירונית. עם-זאת, עשרה תושבים הגרים באותו בניין יכולים להתארגן לבניית ממ"ד מכיסם. כל אחד מעביר רבע מיליון שקל, אין להם צורך ביזם או קבלן ולא ניתן לעצור אותם. הם יכולים לבנות מגדל ממ"דים על פי כללים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: מה הכוונה, גם אם הממ"ד יתקרב לבניין שלידו?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: בהחלט, גם הוא יתקרב לבניין ליד.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: גם אם יפלוש לשטח ציבורי?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: לא, זה לא יכול לפלוש לשטח ציבורי, לעמוד בחזית המבנה או לכער את הרחוב. אבל בסטייה מקווי בניין צידי ואחורי זה אפשרי על פי חוק.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: אז מה את בעצם אומרת, האם את רוצה לעודד את זה?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אני לא רוצה לעודד, עם זאת חרדה זה משהו שקשה להתמודד אתו. אנשים חרדים מדברים שונים ומתמודדים בדרכים שונות. אחד רועד מפחד, שני צועק, אחר מתפלל. אני באה ואומרת שאם מישהו

חרדתי וחייב כעת מיגון, יש פתרון שנקרא תמ"א 1/א/40. אוסיף, שלאחרונה היה דיון בוועדה המקומית על שכונת התקווה אשר מעוכבת בינוי כבר מ-77-78'. כשמשרד הפנים האריך את העיכוב בבינוי בכדי שנסיים את הפרצלציה הוא החרג את תמ"א 40. נאמר שנוכל לעשות מה שאנו רוצים, אך אם מישהו יבקש תמ"א 1/א/40, זה מוחרג מהעיכובים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: כמו שהעליתם פה, ניתן לבדוק עכשיו פרויקטים שנבנים בימים אלה, ולבחון כיצד ניתן לשפר את המצב. פרויקטים של בנייני מגורים לדוגמא, יתכן ויש מקום לבחון בנוסף למיגון שמחויב בכל בית, שזה ממ"ד או ממ"ק, לקחת את החניון למטה ולבחון האם אפשר ליצור מצב בו יוכל לשמש גם למיגון סביבתי.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: ניתן לומר לקבלן, שהוא יקבל תקן בתנאי שהוא עושה שירותים ומתחייב לעירייה לפתוח בזמן חרום.

יובל צלנר, חבר מועצה: אבל איך אני אעשה את זה בתמ"א כשאין לי בבן-יהודה מרתפים?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: בבן-יהודה אתה פטור מכופר.

חיים גורן, יו"ר: ראו את החניון של פרויקט TLV של פארק דרום. זה חניון פרטי והוא נפתח לטובת עזרא וארגזים. למה פתחו אותו לארגזים?

יובל צלנר, חבר מועצה: כי ביקשנו והם היו נחמדים.

חיים גורן, יו"ר: אז עכשיו אנחנו צריכים למצוא את הדרך שאינה בהכרח רק חקיקה ראשית, לבקש, לעודד, לתמרץ-

מיטל להבי, ס' ראש העיר: זה חייב חוק עזר עירוני. יש חקיקה ראשית.

חיים גורן, יו"ר: החקיקה הראשית אינה מאפשרת זאת עכשיו.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: קורה שבית מלון לא רוצה לפתוח את שעריו, יש לכך חוק ראשי שמחייב פתיחה, ואנחנו צריכים לעשות חוק עזרה, אני אשלח לך את זה.

חיים גורן, יו"ר: כוונתי היא אחרת. אפשר לכפות אותו לפתוח אך אני רוצה שמלכתחילה המקום יהיה מתאים למיגון.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אם זה בית מלון אז הוא כבר מתאים למיגון.

יובל צלנר, חבר מועצה: מיטל אמרה דבר נכון, אם מחזירים את תקן החנייה למה שהיה פעם, יכול להיות שהיזמים ירצו לעשות את זה. ברור שאני רוצה לבנות עוד חניות. אבל תני לי תמורות.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: מטלה ותמורה. אני מפחיתה לך לדוגמא השבחה.

יובל צלנר, חבר מועצה: אבל את לא מפחיתה לי השבחה על חניות?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אני מפחיתה לך השבחה על שימוש ציבורי.

חיים גורן, יו"ר: בואו נמשיך.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: תוך כדי המלחמה פיקוד העורף הציע לנו לקבל מיגוניות-

יובל צלנר, חבר מועצה: לא מיגוניות אלא ממ"דים ניידים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: ממ"דים ניידים, איך שתקרא להם.

חיים גורן, יו"ר: בואו נתקן את הנוסח, זה ממ"דים ניידים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: התפתח דיון מתי, איפה וכמה והאם זה ראוי פה או ראוי שם. אני אומר בואו לא נחכה-

יובל צלנר, חבר מועצה: צה"ל שם את זה, זה יותר טוב מכלום.

שחר לוי, חבר מועצה: ראיתי מה צה"ל שם, הייתי עכשיו בנצרים 600 יום, אני יודע בדיוק מה זה.

יובל צלנר, חבר מועצה: בנצרים זה משהו אחר.

חיים גורן, יו"ר: שחר, היינו ערב לפני ההצבה. חלק מהממ"דים הללו כבר היו על משאיות ואז עצרו אותנו. היו 20 יחידות, כ- 12 מטר רבוע ליחידה.

שחר לוי, חבר מועצה: זה מתאים, אך לא למצב של פגיעה ישירה.

יובל צלנר, חבר מועצה: אבל אם מדובר בפגיעה ישירה גם הממ"ד לא יתאים.

חיים גורן, יו"ר: אני רוצה לומר שבסוף, אחרי כל ההתחבטויות שהיו פה, השיקול היה לצרף את רובם למקלטים קיימים שלא עומדים בעומס התושבים.

יובל צלנר, חבר מועצה: כלומר במקום שממילא יש פתרון, אז נעשה פתרון טוב יותר. ובמקום שאין פתרון-

חיים גורן, יו"ר: זה במקומות שאין פתרון. למשל בעזרא, שהגיעו פתאום 450 איש הגיעו למקלט כי אין מיגון באזור. אין ממ"דים.

אהרוני דוד, מ' אגף ביטחון: הנושא הזה עולה כרגע לחשיבה מחודשת כדי להכין תוכנית.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: יש את פתאל במזא"ה 56 אשר סגרה את המלון שלה לכניסת תושבים. אפשר לדחוף בארצי, להתבסס על חוק התגוננות אזרחית, בו כל אחד חייב לפתוח הכל בזמן מלחמה, ולכתוב עליו עכשיו חוק עזר. או שנכתוב עכשיו שבכל רישיון שנותנים לעסק בעל מקלט, יחויב העסק לפתוח את המקלט בזמן חרום. כמו שיש הוראה שגן ילדים אשר אין לו מקלט, סוגר בזמן חרום.

רועי סולימן, עוזר יו"ר הוועדה: הם יכולים לבקש תיעדוף לאורחי המלון. זה קרה.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אין אורחים במלון בזמן מלחמה.

שחר לוי, חבר מועצה: יש את כל עולם חיי הלילה אשר אינם עובדים בזמן מלחמה. רובם מתוקף נושא הרעש, נמצאים מתחת לאדמה. במלחמה הזו למשל פתחנו את המועדון שלנו שהוא מינוס 2 באזור של פלורנטין שאין בו ממ"דים או מקלטים לאף אחד. פרסמנו שלטים בשכונה והפצנו בוואטסאפ השכונתי והגיעו מאות תושבים. הבאנו עובדת סוציאלית שתהיה נוכחת

במתחם ותדבר עם האנשים וחילקנו שתיה בחינם. אוסיף שקבלתי דוח כי היו לי יותר מ-30 אנשים, למרות שזה מרחב מוגן. אני רוצה לומר שאפשר למצוא פתרונות.

יובל צלנר, חבר מועצה: אבל בלי מיפוי זה לא יעזור.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: סעיף אחרון במצגת מתייחס למיפוי, תכף נגיע אליו. אמשיך עם סעיף 10, מיגון חדרים פנימיים. יש לא מעט אנשים שיש להם את האפשרות הכלכלית להשקיע-

מיטל להבי, ס' ראש העיר: למה שאני אמגן חדר פרטי אם זה מקטין לי את החדר במטר מכל כיוון.

חיים גורן, ס' ראש העיר: כי את רוצה להיות מוגנת. אף אחד לא מחייב מישהו. יש לנו בעיה מאוד קשה, יובל הזכיר את זה קודם ברמז, במקומות בהם יש בנייה שאינה מוסדרת. במקוות כאלה גם לא ניתן להוסיף את תמ"א 40, כי אין להם רישיון מקורי. אבל אם היינו יכולים לומר לאנשים, בואו נעזור לכם למצוא דרך למגן חדר פנימי בבית שאינו דורש היתר בנייה.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: מה הכוונה בלעזור למצוא את הדרך?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: לתת הלוואה. אבל מי שאין לו, גם לא יוכל להחזיר הלוואה.

חיים גורן, ס' ראש העיר: אני מתכוון שנעשה הסברה ביחד עם פיקוד העורף ונציג את האפשרויות.

יובל צלנר, חבר מועצה: חיים, זה לא יהיה נכון, יהיו אולי 100 כאלה בעיר. כרשות אנחנו צריכים להסתכל רוחבית.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: חיים, הנה הצעה. החשש מהמיגונויות היה שאם אתה תציב מיגונית היא תהפוך ממבנה ארעי למבנה קבוע. אבל יש מקומות שבהם אנחנו מקדמים התחדשות עירונית. קח למשל את הפרדסים דכה ואבו-סיף, אשר אין שם אף חדר ממוגן. אם יש תכנית התחדשות עירונית

מוסכמת עם התושבים ברור שאם נעמיד שם מיגונית, אנחנו נבוא עם המנוף ונוציא אותה כשיידרש, כי יש כבר תכנית. יש אזורים בעיר שהקרקע או התוכנית בשליטה שלנו, ולכן אנחנו יכולים להניח ואנחנו יכולים להרים.

חיים גורן, ס' ראש העיר: הבעיה המרכזית הייתה, מהיכרותי עם הנושא, שהממ"ד הנייד הזה קטן ומספיק למספר מוגבל מאד של אנשים.

יובל צלנר, חבר מועצה: אמרתם מקסימום מאמץ לתוצאה המקסימלית. אם תשים 150 כאלה בעיר, כבר נתת פתרון משמעותי.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אפילו אם יש רק 20, כבר נתת פתרון. שמעתי את הסיבה שאומרת שאנחנו לא יודעים לאיזו שכונה לתת. אז תנו לפחות לשכונה אחת.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: הנקודה הייתה תקציבית.

יובל צלנר, חבר מועצה: זה לא היה תקציבי, קיבלנו אותם מתנה.

חיים גורן, ס' ראש העיר: קבלנו 20 בחינם.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אבל ברגע שאתה מתחיל לשים 20, אתה צריך לשים 200.

יובל צלנר, חבר מועצה: כמה עולים 200 אם מזמינים עכשיו ולא בזמן מלחמה. כל אחד עולה 100-150 אלף שקל. עיריית תל אביב יכולה למצוא פתרון ל-30 אלף שקל.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: הייתה החלטה תקציבית. אם אתה שם 20, אז אתה צריך לשים 200.

חיים גורן, ס' ראש העיר: בואו נתקדם לסעיפים 11 ו-12.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: נושא מקלטים פרטיים, תוך כדי המלחמה הגיעו תלונות של אנשים שהשתלטו או סגרו ולא אפשרו כניסה. צריך להעמיק את זה לא רק במלחמה, אלא בשגרה כל הזמן.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: יש פיקוח על העניין הזה?

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: אגף הפיקוח מורשה להגיע ולתת קנסות.

איתמר אבנרי, חבר מועצה: האגף מורשה לתת קנסות אך לא לפנות. צריך לשם כך לפנות לבית משפט.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אם יש מקלט שהוא סכנה ויש תלונות. מה שיצא הוא שכל דייר יקבל קנס.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: כל בעלי הדירות יקבלו קנס.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: 20 יחידות דיור, 20 קנסות, וזה לא עוזר לפתור את הבעיה. אני מציעה שעירייה תוציא צו במקום לתת קנס, צו מקלט מתוקן, כשם שיש צו גינון גינה, צו תפיסת חנייה. העירייה תשפץ בעצמה ולאחר מכן תעמיס את התשלום על בעלי הדירות.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: זה בדיוק מה שקורה. החוק אומר שאפשר לעשות את זה. העובדה שלא עושים זה משהו אחר.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: קנס ראשון, קנס שני, פעם שלישית חיוב בדמי ארנונה.

יובל צלנר, חבר מועצה: ומה לגבי הפעמים בהם מישהו חצי מפוקפק משתלט ואז כולם צריכים לשלם את המחיר על כך שאינו מתפנה?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: הוצאת בינתיים שלוש קנסות שעלו לדייר 1,200 שקל.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: זה החוק. את רוצה שבשלב ראשון ילכו ישר לפינוי דרך העירייה?

מיטל להבי, ס' ראש העיר: אני רוצה שיתנו להם התראה, ויכול להיות שצריך גם לצבוע.

יובל צלנר, חבר מועצה: תיתן דוח לכל התושבים. מה זה יעזור? האם מסוגלים לפנות אותם? הרי העירייה בקושי מסוגל לפנות אותם.

מיטל להבי, ס' ראש העיר: עשינו את זה עם מסתורי האשפה ביד אליהו. העירייה ביקשה שיקימו מסתור, היו שם 40 יחידות דיור, חצי מהם אינם דוברי עברית וחצי אינם בעלי דירה, אין עם מי לדבר. חילקו קנס של 470 שקל לכולם. שלוש-ארבע קנסות. הם התחננו לעירייה שתבצע זאת ותחייב אותם. לבסוף, זה אכן בוצע כך.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: מיטל, תובילו את זה.

יובל צלנר, חבר מועצה: בדרום העיר האריתראים משתלטים על המקלטים, עושים שם "חמרות", אתה לא יכול להוציא אותם בשום דרך.

מתן איבן, ס' מ' האגף לתפעול: יובל זה לא מדויק. יש לעיתים דיווחים של השתלטות כזו או אחרת, בעיקר בזמן המלחמה, אנחנו כן מצליחים להתמודד עם זה.

יובל צלנר, חבר מועצה: אבל לתת דוח לבעלי הדירות? אם ניתן דוח לבעלי דירה על כך שהשתלטו גורמים לא נורמטיביים, מה זה יעזור?

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: נכון לעכשיו המרכז למחקר כלכלי קיבל הנחיה מהמשנה למנכ"ל לעשות מיפוי על כל העיר, לראות מה חסר. ברגע שתהיה מפה מסודרת נוכל לשים את המיגון שצריך.

שחר לוי, חבר מועצה: אני עושה את זה תוך שבוע.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: מה שתעשה זה מצוין, אך אני מבטיח שאינו מדויק. גם אנחנו עשינו זאת מספר פעמים. כרגע אנחנו רוצים נתונים יותר מדויקים. יש לנו את הנתונים שאתה מדבר עליהם, אבל אנחנו חושבים שאפשר להעמיק עוד.

חיים גורן, ס' ראש העיר: העבודה הזו בודקת גם כמה בניינים עומדים לעבור התחדשות עירונית, האם יהיה להם ממ"דים והיכן. אני רוצה לשתף אתכם בשיקולים שלי לעשות זאת כך עם דוד, ויתכן שאתם הייתם עושים אחרת. אנו דיברנו על הנושא, וגם אני לחצתי על מיפוי ומחקר עומק.

המרכז נכנס לעבודת המחקר הזו ואני לוחץ עליהם שיסיימו מהר ככל האפשר. להערכתי זה יכול להימשך חודש נוסף. לא רציתי לחכות.

אורנה ברביבאי, חברת מועצה: ומה התוצאה?

חיים גורן, ס' ראש העיר: התוצאה תהיה זיהוי של פערי המיגון בכל רחבי העיר.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: כדי שבנוסף לעבודה הנעשית פה לטווח הארוך, תוכלו לשים את האצבע על המקומות באופן מדויק.

חיים גורן, ס' ראש העיר: במילים אחרות, זה יאפשר לתעדף. לא רציתי לחכות לדוח הזה עוד חודש. תכננתי לעשות את הישיבה הזו כבר בספטמבר אך במקביל גם הייתי במילואים. החלטתי לעשות זאת עכשיו כי אני חושב שמה שהצפנו פה, הנקודות שדוד העלה, אלו נושאים עקרוניים. זה עדיין לא ברמה של ביצוע בפועל כמו לעצור את עירוני אי' ולבנות. אך כשיבוא המיפוי ויראה את פערי המיגון שהעלנו זה יתחבר יחד ויאפשר לנו ללחוץ על נושאים נקודתיים.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: אנחנו נכנסים פה לקצב עירייה, שזה קצב שאינו נכון למצב חרום-

חיים גורן, ס' ראש העיר: לכן אמרתי, בואו נביא את זה כבר עכשיו.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: מתנהל פה חמ"ל טוב ועם הרבה אינפורמציה. שי גטניו קיבל-

חיים גורן, ס' ראש העיר: והנתונים של שי גטניו הועברו למרכז.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: כוונתי היא לרמה של מענה מידי, שכן אנחנו עדיין בתוך מלחמה ובתוך מערכת איומים. מה שאתה מתאר כרגע, זו התנהלות מערכתית של תב"ר 27.

חיים גורן, ס' ראש העיר: יש פה דברים שמתאימים למחר בבוקר. תשימי לב, יש פה 11 צעדים.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: חשיבה לטווח ארוך זה טוב, אך יש הרבה מסקנות שניתן לטפל ברמה המיידית. למשל, האם וידאו שכל הנכסים העירוניים שיכולים לשמש כמקלט, ואנני מדברת על גני ילדים ובתי ספר. האם הם פנויים מאז מלחמת איראן? אני יכולה לחשוב כרגע על- 5-6 שחזרו והשתלטו עליהם שוב, והיו בתי כנסת בתוכם. האם הכול עומד נקי עכשיו?

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: האם את מדברת על מקלטים?

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: אני מדברת על מקלטים.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: כל המקלטים סגורים ומטופלים כרגע על ידי מחלקת מיגון על מנת להחזירם לכשירות מלאה.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: אני מתכוונת לא רק לאלו שהיו רשומים, אלא גם אלו שנוספו לנו.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: האם את מדברת על התוספות כמו דוד המלך, סוזן דלל?

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: חשוב שיובן, הרי במלחמה נוצר גל של שיתוף עצום מהציבור. הגיעה לעירייה אינפורמציה רבה על מקומות למיגון שאפשר להשמיש או לסדר. האינפורמציה הזו התנקזה לדוד או לשי, יש שם מאגר מידע גדול. מה נעשה היום עם האינפורמציה העודפת הזו שנוספה למצאי העירוני. כשהתחילה המלחמה חשבתם שיש X מקלטים, בהמשך המספר התעדכן שוב ושוב. מה המצאי הידוע היום? זה המקום שבו אנני בטוחה. אני רוצה ששי יבוא ויגיד שכל המקומות הללו ממופים, סגורים וממוגנים לתועלת הציבור.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: המקומות שציפי מציינת הם מעבר למתקנים העירוניים. מקומות שאינם ציבוריים. אם זה גנים של ויצו, מקומות סמי-עירוניים דוגמת סוזן דלל. מתקן שאינו עירוני אך אנו משתמשים בו למיגון. הוא נשאר לנו במאגר והוא נפתח בחירום.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: כלומר כיום מאגר החרום שלך גדל?

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: בוודאי, אך מדובר בבודדים, 20-30 לכל היותר בכל העיר. זה מופיע ברשימות. תיאטרון גשר למשל איננו מתקן עירוני והוא נפתח.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: אם אכנס ואבדוק באתר העירוני, האם מקומות אלו יופיעו?

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: הם לא מופיעים כשם שבתי הספר לא מופיעים.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: זה שונה, את בתי הספר אנני יכולה לפתוח כל הזמן, אך את המקומות האלו אני רוצה שיעמדו זמינים כל הזמן. עשינו מאמץ-על לפתוח אותם.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: את לא יכולה לפתוח אותם כל הזמן כי משתמשים בהם כמו משתמשים בבתי ספר. אולי רק בדוד המלך לא, אבל בגן של ויצו משתמשים, כך גם במרכז ברודט ובסוזן דלל.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: לא משתמשים במקלט. אנחנו הלאמנו אותו.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: זה לא מדויק. לא בדיוק הלאמנו אותו. הנושא מעט יותר מורכב.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: אני יודעת שזה מעט יותר מורכב. זו בדיוק העבודה.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: נשמח שתעזרו לנו בהחלטות שלכם, כדי שהמקומות האלה יולאמו באמת, ויהיה הסכם ברור שמחייב אותם לזה. ולא שמישהו יעשה לנו טובה.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: חשבתי שאנחנו כבר שם.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: אנחנו לא שם. צריך לעשות את ההבחנה הדקה מאוד בין השבועיים הקשים של "עם כלביא" לבין הטפטופים של פעם בשבועיים שיש מתימן. ב"עם כלביא" לדוגמא הכל נפתח, אך בטפטופים הקטנים מתימן של פעם בשבועיים לא נפתח את המתקנים האלה.

דובר: אז מה קורה כשיש טיל מתימן?

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: נפתח רק את המקלטים והחניונים.

דוד אהרוני, מנהל אגף ביטחון: אז מה שצריך לדעתי הוא לעבוד בשני מישורים, המישור של הטווח הבינוני, שזה המישור של מיפוי צרכים, זה צריך להיות כמה שיותר מהר אך הוא בטווח בינוני כי אנחנו מכירים את קצב עבודת העירייה ואת קצב קבלת ההחלטות. מאידך, יש את המישור המיידי, להוביל להחלטה, שהמתקנים שהוגדרו בתור ה- 30-40 הנוספים יוספו למאגר העירוני ויוסדר העניין הניכסי של החרום. זו דרישה מיידיית שלנו כוועדה.

חיים גורן, ס' ראש העיר: נעשה בדיקה כמה יש ומה מיקומם.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: לשמחתנו אנו בקשר עם כל אותם מרכזים והם מחוברים לעניין.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: יש לוודא שזה לא בגדר טובה אלא חלק מהחובה. זה בדיוק מה שביקשתי מהמדינה והאלוף שהיה פה לפני כמה ימים. למשל לגבי כל החניונים הפרטיים, הנושא צריך להיות מעוגן בחוק ולא על בסיס בקשה. אני רוצה שיהיה פה מפעל ריתוק משקי לאותם החניונים אשר יפוקח על ידי משרד ממשלתי ולא על ידי העירייה. כשם שהם יודעים לפקח על כל המפעלים. בדומה לכל בתי החרושת, בתי מרקחת, קופות חולים ומפעלים חיוניים, שניתן להם צו להיערך. במצב הקיים כעת אני סומך על עצמי. צריך כאן ריתוק משקי של גופים מסוימים בכוח סמכות חוקית ולחייב אותם אף להתכונן בשגרה בכדי שבחירום זה יהיה מוכן.

יובל צלנר, חבר מועצה: אני חושב שעשיתם פה מחשבה עמוקה ואינטליגנטית, ועצם העובדה שלקחתם את הנושא ברצינות כל הכבוד לחיים ולכל הצוות. אני הגעתי בימים הראשונים, חיים לקח אותי לסיור ונפעמתי. העובדה שיצאנו מזה יחסית בסדר, בעיקר נזקים ברכוש ומעט בחיי האדם, זה לא רק מזל אלא הרבה עבודה חכמה ומדויקת של כל אגפי העירייה. הצלתם חיי אדם. עכשיו אני רוצה להתחבר לדברי ציפי, להמשיך לדייק ולהגיע לאקשן-אייטמס. אין לנו תרחיש ייחוס מפיקוד העורף וזה רע מאוד.

האשם העיקרי והאחריות העיקרית היא על פיקוד העורף. אבל, אנחנו לא עוד עירייה. אננו יכולים להרשות לעצמנו לומר שהיו פה 100 הרוגים כי פיקוד העורף לא הנחה אותנו. זה לא מתאים לעיריית תל אביב ולאף אחד מהיושבים סביב שולחן זה.

דוד אהרוני, מנהל אגף ביטחון: התכוננו לתרחישים, התכוננו לטילים האלה.

יובל צלנר, חבר מועצה: אני מזכיר שבדיון בבג"צ התשובה של עיריית תל אביב הייתה תסתמכו על "כיפת ברזל", וגילינו שאי אפשר.

שי גטניו, מ' מחלקת מיגון: השופטת בעליון אמרה שאחד הטיועונים להגנה על התושבים זה "כיפת ברזל".

יובל צלנר, חבר מועצה: זה היה אחרי שעורכת הדין של העירייה הציגה את הטיועון הזה. דרך אגב, בטיעון אחר של עיריית תל אביב יש תמ"א 38.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: פיקוד העורף נותן לנו תרחישים, הוא מסביר לנו, הוא נותן לנו היקפים של טילים, אומר לנו באיזה עוצמות. לא תמיד זה מדויק, אבל הוא נותן לנו תרחיש ואנחנו מתכוננים.

יובל צלנר, חבר מועצה: אוקי, זה תפקידו. עכשיו בגלל שאנחנו בכל זאת עיריית תל אביב, עיר קצת יותר אחראית, לא נשלח את האחריות על מישהו אחר גם אם חוקית האחריות היא על פיקוד העורף. אני חושב שאנחנו צריכים לרוץ פה קודם כל על המיפוי, ולהבין שבמיפוי אנחנו נגלה שני דברים, אחד, אזורים שיש לנו אפשרות בטווח הזמן הבינוני, כלומר חודשים ולא שנים, לתת פתרונות טובים יותר, כמו על ידי גופים פרטיים, על ידי הכשרת חניונים כחניון הבימה שרק צריך להוסיף אוורור. אנחנו נגלה שיש מקומות, שאין לנו שום פתרון בטווח של חודשים כמו שכונת הארגזים ורמת החייל. נגלה פערים גדולים שגם אם נתחנן בפני התושבים לפתרונות פרטיים זה לא יעזור כי אין כאלה, ואנחנו לא יכולים להסתמך על תמ"א 40/א.1. לכן אנחנו נצטרך לתת פתרונות כמו ממ"דים ניידים. עכשיו אני חוזר לנושא התקציבי. במהלך המלחמה

עלות ממ"ד נייד קפצה מ- 150 ל-300-250 אלף שקל בגלל היצע וביקוש. כעת המחירים חזרו ואפילו ירדו כי תשומות הבנייה בירידה. ה- 250 אלף שמיטל אמרה קודם זה המספר הנכון כולל מע"מ אבל, זה לא לממ"ד נייד, ממ"ד נייד הוא זול יותר. המצע שתחתיו הרבה יותר פשוט. אני חושב שזה הזמן להעריך כמה ממ"דים ניידים נדרשים לנו. אני מעריך שנדרשים כ- 1,000 ממ"דים ניידים. זה אירוע של 150 מיליון שקל. אך אם הצורך מסתכם ב-100, 150, או 200 ממ"דים אז נביא את זה לקבלת החלטות בפני הפורומים הרלוונטיים עם המלצה ברורה שלוקחת בחשבון שזה כסף שמושלך לפח. כפי שהושקע כסף ב"כיפת ברזל" שקיוונו שילך לפח. זה בדומה לרכישת ביטוח. אין אחד שרוצה לבסוף להשתמש בכספי הביטוח. אנחנו חייבים לשים גז על המיפוי הזה, כי זה בסיס המידע לקבלת החלטות. אי אפשר לקבל אף החלטה מהמלצות החכמות שהמלצת ללא מאגר מידע. להבין האם 20 הממ"דים הניידים מתנה מפיקוד העורף מספקים או שנדרש להכניס את היד לכיס, ו- 30 מיליון זו הוצאה משמעותית. כמו-כן, חסר בין ההמלצות רשימה של הדברים הנדרשים בטווח המידי. בעוד אנו מדברים על התאמות ככפר שלם למשל אין מקום להתאמות. אין בטווח הליכה של שלוש דקות או טווח ריצה של אדם ממוצע בן שישים פתרון ממוסדות עירוניים או פרטיים. כוונתי לכפר שלם רבתי.

חיים גורן, ס' ראש העיר: דיברנו על כמה מקומות. למשל על המת"ש ליד הגינה.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: היה שם גם את המרכז המסחרי.

יובל צלנר, חבר מועצה: זו השכונה הגיאוגרפית השלישית בגודלה בארץ, עם שלושה מקלטים. המבנים בה מאוד ישנים ורוב מבני המגורים אינם ראויים, כולל המקלטים הפרטיים. כמו-כן, אין בכפר שלם מבני ציבור קרובים.

ציפי ברנד, ס' ראש העיר: המרכז המסחרי בכפר שלם הוא פתרון לאזור מסוים.

חיים גורן, ס' ראש העיר: בית ספר רונית אלקבץ שיבנה ייתן פתרון לעוד אזור.

יובל צלנר, חבר מועצה: נכון, ולכן צריכים להוסיף פה עוד רובריקה שאומרת פתרונות. הרי אי אפשר לקנות מקלטים היום כי אין תקן למקלט, אך לממ"ד נייד יש. יכול להיות שיש שטחים חומים פנויים שאפשר לבנות עליהם מבנה לא ארעי, שהוא כולו ממ"ד נייד גדול שישמש מחר כמרכז קהילתי. כל המבנה בנוי מבטון ברמה כזאת שכולו הופך להיות סוג של מקלט עילי. האם זה טוב לפגיעה ישירה? ודאי שלא, אבל זה הרבה יותר טוב מכלום.

אורנה ברביבאי, חברת מועצה: אפשר לחכות לתרחיש הייחוס ולפיקוד העורף. תרחיש הייחוס צריך להיות שהנשק הבא יהיה יותר מדויק וקטלני ולמול זה אנחנו צריכים להיערך. אפשר לחכות או לא, צריך לומר בהוגנות, ולא מפוזיציה פוליטית, שתפיסת עיריית תל אביב בשנים הקודמות הייתה, שמאחר ופערי המיגון הם כה גדולים עד כי לא ניתן לספקם, אז כל אדם לגורלו. אני מאוד שמחה שהגישה השתנתה, ראינו את האיראנים וזו הייתה הדגמת יכולות קטנה. מאחר ואנחנו מבינים ש-65% מהעיר תל אביב ללא מיגון, וזה בהערכת חסר, מבינים שיש לנו אתגר גדול וצריך להיערך לקראתו. אני חושבת שכן נעשית עבודה, אין זו ביקורת, צריך לקחת בחשבון שבזמן אמת כמעט ולא נוכל להשפיע. זה יהיה עזרה ראשונה. מה שלא נעשה עכשיו בהיערכות לחירום לא יהיה, וזה מובן לכולנו. לכן אני מציעה כמה דברים. אחד, המיפוי הוא קריטי כפי שנאמר פה שוב ושוב. הייתי מוסיפה רמזור של אזורים ברחבי העיר תל אביב של מי חשוף יותר ומי פחות. היכן נקודות התורפה. יש כאלה שיש להם ממ"דים, ויש כאלה שהאלטרנטיבה היא קירבה לחניון ציבורי גדול. יש כאלה שאין להם לא את זה ולא את זה. כך לפחות תהיה הערכה מקדימה בהינתן שהעיר רוכשת את הממ"דים הניידים. עדיף לעשות זאת כעת ולא בחירום. לשריין לפחות את היכולת הזאת לשעת חירום. יש אזורים בעיר, בעיקר בדרום, שאין כלל מענה לא פרטי, ולא ציבורי ולכן המיפוי הוא קריטי ומשמעותי. אזכיר שעורכת הדין מעיריית תל אביב אמרה בבית המשפט, בג"צ, אני לא יודעת להעריך כמה ממ"דים חסרים, לציטוט וייחוס בפרוטוקול של בית משפט. עירייה בסדר גודל כשלנו לא יכולה לומר "אנחנו לא יודעים מה הפערים". זה דבר קריטי,

משמעותי וחיוני. דבר נוסף, לפני שנתיים וחצי הייתה הבטחה של ראש העיר שכל מוסדות החינוך בתל אביב ימוגנו. אני לא יודעת להגיד היום אם כל המוסדות אכן ממוגנים, אני לא יודעת אם ההורים יודעים מי ממוגן ומי לא. אני חושבת שתפקידך להצביע על מוסדות החינוך שבהם נותר פער ולטפל בזה כעת. ברציפות תפקודית כאשר תרצה לשמר מינימום מערכת מתפקדת, במצב בו הורים יצטרכו לצאת לעבוד, תצטרך מוסדות חינוך. גם אם הם יהיו חלופות לצורך מקלטים ולא יתפקדו כפי שהוגדרו למערכת החינוך. כל מוסדות החינוך חייבים להיות מוגנים. זו הבטחה שניתנה מבעוד מועד. היא צריכה להיות מתוקצבת בהתאמה.

חיים גורן, ס' ראש העיר: אומר שלשמחתי מנכ"ל העירייה הנחה עכשיו לעשות עבודה משמעותית ו-50 מוסדות חינוך צריכים להיכנס.

אורנה ברביבאי, חברת מועצה: יש לסיים זאת כדי שנוכל לומר בתל אביב 100% ממוסדות החינוך ממוגן. כמו-כן, עידוד מתן היתרים קצר. הסיפור של עידוד חלופות, עידוד היתרי מיגון. אני חושבת שיו"ר ועדת תכנון צריך לבוא ולהציג מה אנחנו עושים במסלול ירוק לעידוד מתן היתרים בתרחיש כזה או תרחיש אחר. אנחנו מבינים שצריך לאפשר לאנשים לעשות את זה בדרך כזאת או אחרת, קלה יותר, ברבעים מסוימים. תקציב 2026 חייב להכיל שורה של היערכות לחירום, ובהיערכות לחירום צריך להיות כסף לממ"דים הניידים. התקציב צריך לכלול גמישות מסוימת לצורכי חירום. כמו-כן, אני חושבת שהמידע צריך להיות שקוף. יש הבדל אם אני גרה במקום מסוים ויש לי ממ"ד בבית, למול מצב בו אנני כיודעת כלל היכן יש מרחב ציבורי מוגן. זה צריך לכלול את כל המוסדות שאמרנו וכך אדם יוכל לראות להיכן ניתן להגיע.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: אדם יבחר לעצמו לאן הוא רוצה להגיע.

חיים גורן, ס' ראש העיר: אם אני יכול לחדד את מה שאורנה אומרת, זה בעצם גם לתחזק בשוטף את כל המקלטים והחניונים.

אורנה ברביבאי, חברת מועצה: אגב, לא כל האוכלוסיות יודעות להגיע למידע. צריך לקחת בחשבון שיש להנגיש את המידע באופן מקסימלי כי יש את אלה שאין להם שום יכולת.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: לכן ביקשתי שהמידע יגיע לטלפונים של האנשים.

אורנה ברביבאי, חברת מועצה: נהדר. אני חושבת שההמלצות שלך צריכות להיות גם באספקטים של לו"ז ולא רק תקציב. כלומר, אתם תמפו מלמטה מה אתם חושבים שצריך בתקציב, כאשר לוחות זמנים הם תנאי הכרחי לדעתי. בנוסף, סעיף האכיפה חייב לקבל דחיפה ממשית מבחינת מדיניות העירייה בהקשרים של תקציב, הקצאת כוח אדם וסמכויות. במקום שיש תלונה צריך להיות אפס התפשרות. הציבור צריך לדעת שהעירייה עובדת בשבילו באכיפה כדי לוודא שבמקום שלו.

חיים גורן, ס' ראש העיר: האם אתם נכנסתם לזה או שפ"ע?

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: זה שייך לפיקוח. לפיקוח העירוני יש את הסמכות.

מתן איבן, ס' מ' האגף לתפעול: אכיפה זה הפיקוח אבל גם סייענו כמובן בהשתלטויות כאלה ואחרות.

אורנה ברביבאי, חברת מועצה: אני חושבת שבעניין זה העירייה צריכה להגדיר כוח מחץ.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: זה קורה בשגרה, כל תלונה שמגיעה למוקד עוברת ישר לפיקוח והוא מגיע לשטח.

אורנה ברביבאי, חברת מועצה: יש להביא זאת לדיון במועצה ולהציג, להלן זאת התוכנית, קיימתי דיונים, אלה ההמלצות-

חיים גורן, ס' ראש העיר: כמו שאמרתי, אנחנו בשלב הראשון. אנחנו צריכים להביא את זה להנהלת העירייה לאחר הדיוקים שנעשים עכשיו לצד המיפוי שנקבל בשבועות הקרובים. אני מקווה שזה יתכנס לתוכנית עבודה עם גאנט מסודר.

אורנה ברביבאי, חברת מועצה: תודה רבה חיים.

איתמר אבנרי, חבר מועצה: אנסה לא לחזור על מה שכבר נאמר מלבד התודה לכולם. כולנו כחברי מועצה קיבלנו אין ספור פניות והתחושה הייתה שיש למי להפנות וגם יש מענים. הבאתם עקרונות שזה מעולה וחשוב, אשמח שנקבל את הפירוט של העקרונות האלה, והצעדים מאחורי העקרונות האלה. יש דברים שמדאיגים אותי כי על הנייר הם לכאורה מטופלים, אבל אנחנו יודעים שבפועל, זה לא קורה. למשל, בדיקת כשירות רציפה למקלטים פרטיים. אחד הדברים שהטריד אותי במלחמה, זה שמישהי פנתה אליי שנה לפני המלחמה בנוגע למקלט בבניין שלה. ניסיתי לגרום לעירייה לבוא ולבדוק את הדבר הזה ולא הצליח. יתכן שלא הצלחתי למצוא את האדם המתאים בשביל זה, אבל חוק העזר מאפשר את זה. זאת אומרת, הדבר הזה כבר קיים. אגב, בסוף הבניין שלה נפגע והיא הייתה מפונה.

חיים גורן, ס' ראש העיר: זה נכון שלא היה מספיק קשב לזה.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: עושים את זה עם זאת, קיימת הסוגייה האם אני נכנס בנעליו של התושב.

איתמר אבנרי, חבר מועצה: אדגיש שאני מציג כאן תלונה לאף אחד. החשש שלי הוא שאנחנו נבוא ונגיד, יש לנו כבר את הסמכויות, טיפלנו בזה כבר, כשיפנו יהיה בסדר, אנחנו נוכל לטפל. כאשר בפועל אני יודע שלפחות פעם אחת לא הצלחנו לגרום לזה לקרות.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: אציין שהחוק מחייב אותנו וזה נעשה על ידי הפיקוח, זה גם יזום. כלומר, חייב להתבצע מדגם בעיר בכל שנה באופן רנדומלי.

איתמר אבנרי, חבר מועצה: אני רוצה לחזק את מה שאתה אומר. אם תושבים ידעו שהם יכולים לפנות לעירייה לבקש בקשה לגבי המקלט שלהם, אתה תגלה את כל ה- 200 האלה הרבה לפני המלחמה.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: זה נעשה, כנראה ההיקף לא מספיק גדול ויתכן שיש צורך להרחיב. עכשיו הציבור יודע, פונה ומקבל מענה.

איתמר אבנרי, חבר מועצה: נקודה נוספת היא מקומות פרטיים שלא פתחו את המקלטים שלהם כולל מבני מגורים. אני עצמי מצאתי את עצמי במטח השני סגור מול השכנים שלי מאחר והם שינו את הקוד. נדרש כאן יותר מהסברה. זה נושא שעסקנו בו רבות וכדאי שנקדים לטפל בו מראש. תודה.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: אכן לא בוצעה אכיפה בעניין הזה. תודה.

שחר לוי, חבר מועצה: אציין בקצרה שעיריית תל אביב הייתה הטובה ביותר מכל העיריות שראינו באופן חד משמעי. אני חושב שסדר הפעולות כעת צריך להיות כדלקמן, להבין את תרחישי הייחוס, להבין את אזורי הסיכון על בסיס הידוע לנו מהמלחמה שכן אנו יודעים להיכן האויב כיוון, היכן פגע, היכן המקבצים, תובנות אלו משמעויות. כבר גילינו את העשר דקות ויש לצמצם ל- 5 בהליכה איטית.

דוד אהרוני, מ' אגף ביטחון: אני רוצה להעיר דבר על מנת לחדד את הדברים. אני מבין שאתה רוצה למקם בהתייחסות לפרמטרים השונים. אני רק אומר, תנו את ברכת הדרך לכל הדבר הזה כי בסוף תצטרכו את הכל.

שחר לוי, חבר מועצה: אני מדבר כעת על החודשים הקרובים. אתה ממפה, מביא את המקומות, האזורים או הבתים, מבין כמה מיגונויות אכן צריך, בדיוק כמו שנאמר כאן. תתחיל בזה כעת כדי להבין את המשמעויות. זה לא אמור להימשך זמן רב.

חיים גורן, ס' ראש העיר: לסיכום – אנחנו נאסוף את כל ההמלצות והרעיונות שעלו כאן בדיון, נדייק את המצגת עם דרכי הפעולה שדוד הציג, ונעלה את זה באופן מסודר להנהלת העירייה לטיפול. כמובן שגם כאשר הדו"ח של המרכז למחקר כלכלי חברתי יגיע אנו נשתף אותו ונעקוב כיצד כל המידע וההמלצות מתגבשים לתכנית עבודה מסודרת.

תום הדיון

